Gij weet goed, dat de veldtocht tee voordeele van M. Vroonen met veel meer werkdadigheid in het arrondissement Maeseyck dan in het arrondis-Tongeren, voortgezet wordt.

Goed! in het arrondissement Maeseyck bestaat deteendracht niet alleen tusschen de katholieken, maar ook niemand heeft er ooit op gedacht tusschen te komen, in de moeilijkheden die ontstaan zijn onder onze vrienden van het arrondissement Tongeren.

Tegen wie anders is die kiespropaganda in het arrondissement Maeseyck gericht dan tegen mij?

Het is voorzeker uw recht dit te doen, ik denk er niet aan u het te betwisten. Door den oorlog aan onze lijst te verklaren, beseirdt gij al de nameu die er op voorkomen; dat is logiek.

Betgeen k betwist, is uw recht daarna te komen zeggen, dat gij mij niet bevechten en dit te willen doen gelooven. Dat is niet kiesch.

Dit is omtrent gelijk een generaal die eene batterij geschut zou doen vooruitrukken onder de bescherming van het wit vaandel.

Dit is tegenstrijdig met de eerlijkheid welke men jegens eenieder moet naleven, zelfs jegens vrienden.

Wij, Heer opsteller, deze brief is uw eerstkomend nummer inlasschen en de uitdrukking mijner beleefde groeten aanvaarden.

J. Helleputte.

M. GIELEN

onze achtbare katholieke uittredende volksvertegenwoordiger, wordt door onze schismocraten beschuldigd de overeenkomst te breken welke hij met zijne ambtgenooten, MM. Helleputte en Desmaisières, aangegaan is, sopens het gezamentlijk werken ten voordeele van de eenige katholieke verzoeningslijst.

Ziehier het klinkend antwoord dat M. Gielen daarover aan het brusselsch blad, *le XXme Siècle*, stuurt:

Hoeselt, den 9 Mei 1900.

Heer Hoofdopsteller,

Personen met slechte inzichten jegens mij bezield, verspreiden het gerucht als zou ik, tegenstrijdig de overeenkomst tusschen mijne achtbare ambtgenooten MM. Helleputte, Desmaisières en mij, ik mij niet zoo honden aan de voorwaarden van eene verbintenis op eerlijke wijze aangegaan.

Laat mij toe toevlucht te nemen tot de publiciteit van uw geëerd dagblad, ten einde te verklaren dat ik deze geruchten, die door zekere limburgsche bladen opgenomen werden, ten stelligste logeestraf.

Deze verbintenis, over welke de *XXme Siècle* in zijn cammer van den 26 April heeft meenen te moeten gewagen, verbintenis aan welke ik reken getrouw te blijven, heb ik enkel genomen in het verkeeren belang onzer partij. De netelige toestand in deszelfden katholieke partij van het arrondissement Tongeren-Maeseyck zich heden bevindt legt mij, meer dan ooit, op met ernst te werken tot het welgelukken der gemeenzame lijst.

Ik ren u dankbaar zijn zoo gij deezen brief willdet inlasschen en verzoek u, Heer Hoofdopsteller, de uitdrukking mijner hoogachting te willen aanvaarden.

H. GIELEN.

HOE

DE GROOTSTE MANNEN VAN BELGIË OVER DE TUSSCHENKOMST VAN DEN DISSIDENT IN DEN KIESSTRIJD TONGEREN-MAESEYCK DENKEN EN SPREKEN.

De heeren de Smet de Naeyer, Woeste, Beernaert, de Lantsheere en meer andere die in hunne reeds zoo lange en roemrijke politieke loopbaan zeer veel onderwinding hebben opgedaan, zijn van gevoelen dat de dissidente kandidatuur een ware ramp is voor de katholieke partij en dat de verdeelheid die zij teweegbrengt voor zeker gevolg zal hebben dat een liberaal in het arrondissement Tongeren-Maeseyck zal gekozen worden.

Indien zulke mannen, die de waarschijnlijke uitslagen der nieuwe kieswet sedert zoo lang en zoo grondig berekend en onderzocht hebben, dergelijken vrees koesteren en openlijk uitdrukken, vrees die zoowel overeenstemt, met hetgeen wij sedert weken reeds geuegd hebben, moet men dan niet bekennen dat de dissident inderdaad met verblindende dwaasheid moet getroffen zijn om zoo onbezonnen op den ingeslagen weg te blijven voortgaan?

De waarschuwingen zullen hem toch niet gespaard geweest zijn.

Zijne verantwoordelijkheid tegenover het katholieke België zal des te grooter zijn.

M. Helleputte is eene der grootste figuren uit de belgische Kamer; hij is een aanstaande minister. Wie voor den dissident werkt en stemt, werkt en stemt tegen dien grooten man.

Eene beoordeeling

die zeker zeer pijnlijk zal klinken in de ooren van den dissidenten kandidaat.

Het toeval bracht ons, eenige dagen geleden, in de verhoorzaal der wetgevende Kamer, in gesprek met eenen reeds ouden vriend, sedert 1884 katholieken volksvertegenwoordiger, een der kopstukken en leiders van de katholieke partij in de hoofdstad.

Over de dissidente kandidatuur sprekende zegde hij onder andere:

« Wie zou dat niet hebben durven denken van den » dissident dien wij beiden in voor hem zoo gunstige omstandigheden hebben leeren kennen, dat » wij meenden een blind vertrouwen in hem te » mogen stellen?

» Zoo wij het niet met eigen oogen zagen, » zouden wij dan durven geloof hechten aan hen » die ons zouden zeggen dat het juist hij is die in » dit gevaarvol oogenblik stokken in de wielen » zteekt, en in het katholieke Limburg de katho- » lieke eenheid verbreekt, met groot gevaar van » het liberalisme voordeel te zien trekken uit die » eenzigheid?

» Is het niet bedroevend te moeten bestatigen » dat men in de moeilijkste omstandigheden zelfs » niet meer kan rekenen op degenen in dewelke » men zou denken alle vertrouwen te mogen » hebben?

» Neen, de dissident valt leelijk tegen. Dat » hadden wij nooit van dien man verwacht en » voor geen geld ter wereld zou ik de schrikke- » lijke verantwoordelijkheid durven op mij nemen » die hij —als bewusteloos — op zijne schouders » laadt. »

Die zeer hoeggeplaatste persoon drukte in die woorden de gevoelens uit die, in dit oogenblik, al de oprechte katholieken van België en wel bijzonder van Tongeren-Maeseyck bezielen.

Het is te vreezen dat de 27 Mei voor de rust en den vrede van den dissident een noodlottige dag zal zijn, zooals hij voor de katholieke partij een schorstelbaar oogenblik kan veroorzaken.

Doch het is evenzeer te vreezen dat de oogen van den dissident eerst zullen opengaan, wanneer het te laat zal zijn, wanneer het drieuig verleden als een een zigdurende banvloek op zijne hoofdpan zal blijven.

Arme dissident wee u! wee u!

KIEZERS,

wilt gij den vrede en de eendracht in ons arrondissement herstelt zien, wilt gij het behoud van ons katholiek ministerie, stemt dan voor de katholieke lijst:

Helleputte-Desmaisières-Gielen.

DE

LIBERALE HUICHELAARS EN DE DISSIDENTEN!

—o—

De liberale bladen durven nu aan de kiezers schrijven:

« De liberalen eerbiedigen den godsdienst! » en « de godsdienst is niet in gevaar! »

KIEZERS, LAAT U DOOR DIE HUICHELARIJ NIET BEET NEMEN!

Wanneer in 1883 de schooloorlog woedde in alle hevigheid; wanneer schier in alle officieele scholen der grootsteden de godsdienstleer was afgeschaft, dat er het kruisbeeld was afgerukt, dan nog riepen zij uit: « Er is niets veranderd! Wij eerbiedigen den godsdienst! »

Buiten kiestijd.

Om goed te weten hoe onze liberalen de godsdienst en vooral den godsdienst in het onderwijs eerbiedigen, moet men eens hunne geschriften doorbladeren van buiten den kiestijd en deze in verband brengen met hun kiesprogramma, dat zij voor de omstandigheid verbloemen om gekozen te geraken.

KIEZERS,

Leest de volgende uittreksels der bladen en schriften door de geuzen verspreid!

Vergelijkt die schriften goed en dan zult gij met ons inzien waar die vrijmetselaars- en huichelaarsklisk naartoe wil:

« Afschaffing van alle toelagen aan de geestelijke scholen. Lager verplichtend onderwijs! »

In andere woorden: « *Oorlog aan de scholen waar nog van God gesproken wordt, en verplichting voor de ouders hunne kinderen aan het onzijdig onderwijs over te leveren*

Dus, een nieuwe schooloorlog!

Uit dit alles blijkt reeds, voor elkeen die oordeelt, dat ons een nieuwe en heviger schooloorlog bedreigt dan deze van 1879!

Volgens de wet van 1879, mochten 20 huisvaders nog verzeischen dat men hunne kinderen, gedurende eene halve uur, vóór of na de school, in de kristelijke leering onderwees!

Volgens hetgeen de geuzen nu willen, zal er hoegenaamd geen godsdienst meer mogen onderweezen worden in de officieele scholen!

Hoe zij de christelijke leering beoordeelen!

« De staatschool herinrichten, de puinen, door de vijanden van het onderwijs opengehoopt, heropbouwen, *beletten dat de geestelijke instellingen het geld van den Staat gebruiken om eene VERVALSCHTE OPVOEDING, gevoed met* REDELOOZE GEESTDRIJVINGEN *en sectarische onverdraagzaamheid te verspreiden.* ZIEDAAR ONZEN PLICHT *van* MORGEN! »

In twee woorden dus:

Wij, liberalen, zullen het onderwijs der kristelijke leering beletten!

En dan durft die huichelachtige vrijmetselaarsklisk spotten: « Wij zijn tegen den Godsdienst niet. De Godsdienst verkeert in geen gevaar! »

Kiezers, vergelijkt!

KIEZERS! kristene huisvaders, breugt nu bovenstaande verklaringen in verband met hetgeen een liberaal blad van 18 November 1899, schreef.

Na beweerd te hebben dat er geen volmaakt opperweezen kan bestaan, mits er onvolmaaktheden zijn, besluit die liberale gazet: « *Dat er noch God, noch duivel, noch hel, noch vagevuur kan zijn* en dat de kristelijke leering eene schandalige uitbuiting der menschelijke dommigheid is! »

Ziedaar, Kiezers, wat die mannen schrijven die u vandaag met een huichelachtig gelaat komen zeggen: « *Wij eerbiedigen den Godsdienst!* »

Wat zij in hunne onzijdige scholen willen onderwijzen?

Ziehier nu volgens eene andere verklaring van dit blad van 9 December 1899, wat zij voorhde kinderen in de plaats willen stellen van de kristelijke leering, welke zij « *eene redeloose geestdrijving, eene vervalschte opvoeding, eene schandalige uitbuiting noemen der menschelijke dommigheid.* »

¡De menschen zijn beesten!!

« Als vrijdenker, is het ons ten plicht, zegt dezelfde schrijver, in de plaats van de dolle verzinsels der godsdienstige secten, de wetenschap te plaatsen! »

En wat is die wetenschap?

De schrijver vervolgt:

« Zeggen wij het maar alras, al moest een onnoozele hoogmoed er door lijden! De mensch stamt af van een aap na trapsgewijze eeloorte vervormingen ondergaan te hebben! »

Kristelijke huisvaders en huismoeders!

Ziedaar, volgens hunne eigene verklaringen, waar de liberalen met hun zoogezegd suiver wereldlijk onderwijs naartoe wilen!

In plaats van de kristelijke leering zullen zij aan uwe kinderen leeren:

« *Er is geen ander leven hiernamaals!*

« *Er is geen looner van het goed! Er is geen straffer van het kwaad! Er is geen opperweezen! DE MENSCH is een ONTWIKKELD DIER!* »

Neen, nooit, huisvaders en huismoeders, zult gij aan zulke mannen de middelen schenken om het onderwijs te hervormen!

Gij zult hun, hunne lafe huichelarij in 't gelaat slingeren, als zij u komen zeggen: WIJ EERBIEDIGEN DEN GODSDIENST.

Gij zult hun met al de kracht van uw vrijheidslievend gemoed toeroepen:

Uwe volksliefde is slechts volksbedrog! Uwe wetenschap is volksverbeesting!

GIJ KRIJGT NOCH ONZE STEM, NOCH ONZE KINDEREN! MAAR LEVE DE KATHOLIEKE REGEERING!

Katholieke kiezers der arrondissementen Tongeren en Maeseyck!

Plechtig is het tegenwoordig oogenblik.

Dank het invoeren der E. V. in ons kiesstelsel, komt het liberaal gevaar dreigend tegen ons op. En net is op dat oogenblik, vol gevaren voor den Godsdienst en het Vaderland, dat eenige onverbeterlijke vreemde rinzienzoekers, die niet in het daglicht durven komen en zich laf achter hun slechtoffer verschuilen, eene dissidente kandidatuur stellen tegen die onzer achtbare katholieke uittredende volksvertegenwoordigers, MM. HELLEPUTTE, DESMAISIÈRES en GIELEN!

En dit enkel in een doel van haat en wederwraak!

Wat kan het dezen visschers in troebel water scenlen, of de meerderheid en het ministerie vallen! Als hunne zucht naar haat en wederwraak maar voldoening krijge!

Katholieke kiezers der arrondissementen Tongeren en Maeseyck!

Verliest het niet uit het oog.

Onder oogpunt van den uitslag, zal de stem aan den dissidenten kandidaat gegeven, juist hetzelfde uitwerksel hebben dan de stem aan de liberale kandidaten gegeven.

Inderdaad, de dissidente kandidaat heeft hoegenaamd niet de minste kans gekozen te worden. Iedere stem die hem zal gegeven worden, zal niet alleen eene verloren stem voor de eenige katholieke verzoeningslijst HELLEPUTTE--DESMAISIÈRES--GIELEN zijn, maar veel eerder eene stem die aan den erfvijand profijt zal brengen.

Terwijl het kiescijfer der liberale lijst onveranderd blijft, zal het kiescijfer der katholieke lijst dalen in dezelfde maat als de dissidente kandidaat stemmen zal bekomen hebben. Deze stemmen zullen heel en gansch verloren gaan, daar de dissidente kandidaat het kieskwotiënt nooit zal bereiken. Doch de liberale lijst zal dit kieskwotiënt bijna onvermijdelijk bereiken, tengevolge der stemmen welke de schismocraten aan de lijst HELLEPUTTE zullen ontnemen en die op de dissidente kandidatuur zullen verloren gaan.

Katholieke kiezers der arrondissementen Tongeren en Maeseyck!

Indien gij onheilen wilt beletten; indien gij Kerk en Vaderland wilt vrijwaren van de ongelukken die ten bedreigen, denkt aan de toekomst van ons dierbaar België.

Ziet de onuitkenbare gevolgen welke uwe stemming na zich slepen kan.

Blijft uw verleden waardig, herinnert u de voorbeelden welke de katholieke provincie Limburg onverpoosd aan het Vaderland gegeven heeft.

Blijft u zelven waardig, **EN ALLEEN,**

als EEN MAN, gestemd

BOVEN de eenige katholieke verzoeningslijst:

Helleputte.
Desmaisières.
Gielen.

BOVEN DEN NAAM van den achtbaren heer

HELLEPUTTE

Onder nummer 1.

De kiezing van een enkel liberaal meer, kan ons katholiek ministerie in de aanstaande kiezing omverwerpen en ons een liberaal ministerie op den hals halen.

Kiezers! de dissidenten zijn nu aan 't werk om dien liberaal te doen kiezen.

Wat gedaan!

Wat hebben de geuzen voor de landbouwers, voor de werkheden gedaan?

Weet gij dat kiezers?

Niets! Niets! Niets!

Jaren nochtans waren zij in ons land meester, maar zij vonden enkel den tijd tot papenvreterij.

Ziehier een kostelijk bekentenis van de *Chronique*, na de kiezingen van 1884:

« Dank aan de verwoordelijke bekendigheid van » M. Bara, om ons 20 jaar te doen papenvreten, » door die met allerhande aan te doen gereed » maken, *ZIJN WIJ BEZIG MET TE BERSTEN DOOR GEBREK AAN SPIJSVERTERING, TEN GEVOLGE DER BELASTINGEN!* Indien wij niet gedurende het » vierde eeuw zeuk gelijk domkoppen, tegen het » priesterkleed hadden gebast, indien wij dat » gebas maar een uur per week hadden gesnakt, » zouden wij zoo diep niet in het kroot zitten. »

Dat spel willen de liberalen herbeginnen.

Oorlog tegen den Godsdienst is weer hun ordewoord geworden. Het schoolenkwest tegen de vrijheid van gewoten zou aanstonds hernomen worden.

Die inquisitie moet hun de gelegenheid geven weeral de zakken der vrienden te vullen, gelijk zij het van 79 tot 84 gedaan hebben.

Hier zijn eenige gepeperde rekeningen:

M. Olin voor **9** *zittingen* schooloorlozaak, fr. **2,778** of **308** *fr. per zitting!*

M. Bergé voor **4** *zittingen* fr. **3,628** of **900** *fr. per zitting!*

M. Tournay, fr. **1,934** *voor* **8** *zittingen!*

M. Le Hardy de Beaulieu, fr. **2,778** *voor* **8** *zittingen!*

MM. Ortmans, Janson, Mascart, gemiddeld **800** fr. *per zitting!*

M. Peckstein fr. **1,904** *voor* **7** *zittingen!*

M. Muller, fr. **2,778** *voor* **7** *zittingen!*

M. Jottrand, fr. **4,470** *voor* **2** *zittingen* of fr. **2,235** *per zitting!*

De smeerkosten van den beroemden Bouvier alleen kosten **4000** *frank.*

Te Boulogne, den 19 Juli 1882, hielp de rekening van het hotel voor 4 dier schooloorlozakers, fr. **290** of fr. **73** *per hoofd!*

KIEZERS!

Zoudt gij lichtzinnig en dwaas genoeg zijn dit hatelijk spel te laten herbeginnen?

Neen, niet waar, uw kreet zal zijn!

Weg met de kolossale geldverspilling! Weg met de geuzen!

Katholieke kiezers

der arrondissementen Tongeren en Maeseyck!

Voorzeker geloft het te beletten dat ons katholiek vaderland in de klauwen der regeerende vrijerij en vrijmetselarij terugvalle!

Geen opoffering zal u te zwaar schijnen, ten einde de godsdienstige vrijheid voor landgenoten te verzekeren.

KATHOLIEKE KIEZERS

DER ARRONDISSEMENTEN TONGEREN EN MAESEYCK!

Het gansche land heeft die oogen op u gevestigd.

Dank de dissidente kandidatuur voorutgezet door die eenige vreemdelingen, die in onze goede stad het zwijkant van den haat en der wraak uitmaken, is de kiezing van eenen liberaal te Tongeren omtrent zeker. Zij zal voor onvermijdelijk gevolg hebben: het verlies van twee stemmen voor het katholiek gouvernement, misschien den val van de katholieke meerderheid en het tot stand komen van een liberaal-socialistisch ministerie!

Katholieke kiezers

DER ARRONDISSEMENTEN TONGEREN EN MAESEYCK!

Gij hebt in uwe handen het lot der partij, het lot van het gansche land.

Groot is de plicht dien gij te vervullen hebt; zwaar is de verantwoordelijkheid die op u berust. Op den dag van het gevaar, zult gij toonen dat het katholieke land, met recht op u rekenen kan.

ALLEN, gelijk EEN MAN, zult gij u rond uw aloud katholiek vaandel scharen; hoog zult gij den standaard van uw Geloof en van uwe godsdienstige overleveringen opheffen. Gij zult in dezelfden smaad, de socialisten, en de liberalen, en de schismocraten ombullen en **ALLEN**, hand in hand, zult gij ten strijde trekken voor de verdediging van den Godsdienst en van het Vaderland.

ALLEN, gelijk EEN MAN,

zult gij stemmen *BOVEN de eenige katholieke verzoeningslijst:*

HELLEPUTTE.
DESMAISIÈRES.
GIELEN.

BOVEN DEN NAAM van den achtbaren heer

Helleputte

ONDER NUMMER 1.

Indien een liberaal te Tongeren gekozen wordt, dat zal de schuld zijn van den dissident.

Het zal tevens de schuld zijn van al die hem met hun woord, met hunne pen, of door hunne stem zullen geholpen hebben.

Briefwisseling.

Ecce iterum Crispinus!!!

Daar is ons suffrke weer! De inblazer der zoutelooze bottrhammer welke de dissidente kandidaat maar zoo goedmakkig onderteekent zoud er erg in te hebben, schijnt er genoegen in te hebben, ons te schrijven.

Wij zijn er hem dankbaar over en bewonderen zijnen moed. Wanneer wij ontmoedigd hem: noch de diepe onverschilligheid op dewelke het publiek zijne langdradigeen en beduidende proza onthaalt, noch de onderwerpelijkheid welke wij tegen onze schismocraten in roepen, noch het armzalig onthaal dat in Tongeren en Maeseyck aan de dissidente kandidatuur ten deure valt.

De inblazer dezer onbehendige brieven heeft den eed gedaan te schrijven. En hij schrijft. En hij stapelt de eene zerlarij op de andere. Niettegenstaande schept hij er genoegen in. Inderdaad, zelde heeft hij de gelegenheid zijne proza te kunnen toevertrouwen aan een ernstig blad, aan een blad dat zich eerbiedigt.

Verleden week beloofde hij ons voor heden een klinkend antwoord op hetgeen wij geschreven hebben nopens de provinciale kiezingen van 1894 « belle alliance van toen » *Stemt voor Bodson!* » enz. enz.

En in den brief dien wij krijgen, is er hoegenaamd geen spraak meer over die kiezingen. Is de inblazer dus zoodanig op dit punt geklopt, dat hij dit potje niet meer durf aanraken?

Vriend lezer luister liever en oordeel:

Aan den Heer uitgever van den *Postrijder* Tongeren.

HEER UITGEVER,

Het is waarlijk op eene zonderlinge wijze, dat gij deze redetwist zoekt te verheffen boven nietigheden en persoonlijke kwesties.

Over eenige weken spraakt gij latijn en schreef: Paulo Majora Canamus. Dat moet beteekenen of toch omtrent, (want ik ben geen sterke latinist): Laten wij alles saf van zaat en spreken wij van ernstige zaken.

En nu komt gij mij vragen: welk is uw gedacht over de oorzeug die Mr X. gegeven heeft aan M^r Y.

Vooreerst laat mij eens hartelijk lachen, want wel geoorlooft is, zelfs in den kiesstrijd. Wat ik over de oorzeug denk? Maar ik denk daar niets over. Dat is eene persoonlijke kwestie, tusschen Mr X. en Mr Y. die mij geenszins raakt, en ik bemoei mij niet met anderman zaken.

Indien Mr X. eene oorzeug gaf aan M^r Y, wist hij misschien waarom hij zulks deed, en indien Mr Y. die oorzeug in zijne zak heeft gestoken, dat is zijne zaak en niet de mijne of de uwe.

Gij wilt toch van die oorzeeggen « platform » voor de kiezing maken zeker?

Gij vraagt mij ook wat ik denk over diegene die zich tot liberale burgemeesters werden om hunne kandidatuur aan te bevelen. Laat mij toe u te zeggen, dat ik niet weet waarover gij wilt spreken.

Gij pluist mijne brieven uit met het oog gevestigd, niet op hetgeen ik schrijf, maar op degene die ze teekent, en gij zegt dan eens dat deze brieven niet van mij zijn, dan weer dat ze van verschillige persoonen zijn, en eindelijk dat zij den aangst verraden van eene kolossale buis.

Koopt dat u aanen.

Wat de buis betreft, geef ik u eenen goeden raad: Verkoop het net van den beer niet, alvoreen hem gedoodt te hebben.

De ontvangen die mij gedaan werd door onze loyale en moedige limburgsche bevolking, doet mij den uitslag der kiezing met vertrouwen tegemoet zien.

Ook ware het beter, dat gij eens den waren toestand van zaken in zaagt, gelijk ik u tot driemaal toe verzocht heb te doen.

Ik wil onzen redetwist in eenige woorden samenvatten. De kiezers zullen er de beslisseden uitmaken.

***

Ik heb uit plichtbesef alleen, eene kandidatuur aangenomen, en geenszins gehoorzaamd, noch aan ingevingen van persoonlijk belang, noch van wrok.

De katholieke kiezers, die in het jaar 1894 en 1898 de getrouwe partijgangers waren, van regeltucht en orde, kunnen niet in stek gelaten worden.

Over mijne gevoelens van geloofheid en verkleefdheid aan de katholieke zaak behoef ik niet verder uit te wijden. Gij heet er zelfs niet aan gedacht van die in twijfel te trekken.

Sedert 30 jaren heb ik voor mijne partij gestreden.

Aan het hoog peeng der katholieke partij ondworpen, heb ik altijd hare beslissingen geëerbiedigd, gij weet zulks.

Alhoos verzekerde ik dat de kandidaten door de katholieke associatie aangeduid, niet mochten bestreden worden. Dit is nog mijne zienswijze.

Maar de katholieke associaties alleen hebben het recht om kandidaten uit te roepen. Eke poging om de katholieke kiezers te benoven van het recht om hunne voorkeur te uiten, is eene afbreuk aan hunne waardigheid. Enkele personen mogen zich niet de macht toeeigenen, om aan gansch onze partij hunne persoonlijke aanwijze op te dringen.

De katholieke partij wil zich zelf regeeren, zij wil vrij horen wilsoen kennen.

De katholieke partij kan alleen hare vroegere kracht terugvinden door de eendracht in de schoot der associaties.

Alle andere verzinsels om tot deze eendracht te geraken loopen gevaar.

Sedert zes jaren heeft men de katholieke inrichting in ons arrondissement omvergeworpen. Men heeft geteund op de liberalen om de meerderheid der katholieke partij te kortwiken.

Heden nog meent men dat men de katholieken van het arrondissement Tongeren mag miskennen en voorbijgaan.

Mijne kandidatuur komt op, tegen zulke handelwijze.

Buiten de katholieke associaties aanvaard men het geraag heeft miskend, behoort aan niemand de bevoegdheid om kandidaten uit te roepen, of om de volgorde waarin de kandidaturen moeten gerangschikt worden, aan te duiden.

Sedert zes maanden, toen men zoo dol, zonder iemand te raadplegen, begon te roepen, « de eendracht gelijk te Tongeren! » had men al den tijd om voor de kiezingen, eene ernstige katholieke associatie in te richten. Zulks heeft men te Brussel gedaan, te Namen en elders.

Te Tongeren heeft men gemeend, och arme, dat het voldoende was dat 5 heeren in hunne handen klopten en zegden: een, twee, drie! en dat gansch de katholieke partij op de knieën de verkondiging van dit nieuw evangelie moest aanhooren. Welke dwaling, welke onvergeefsche missiaz!

Daarom hebben algemeen geëerbiedigde overheden, een verzoeningsmiddel aanbevolen, dat toelaat aan al de bestanddeelen van onze partij eene vertegenwoordiging te geven, in verband met hun getal. Dit verzoeningsmiddel had tevens dit groot voordeel van al de katholieke stemmen op eene enkele lijst te doen uitbrengen.

Ik heb zulks onmiddelijk aangenomen. Ziehier de brief die ik aan twee kandidaten eener andere lijst geschreven heb, de derde had het voorstel aangenomen door telegram:

AAN MM....

Zeer geachte Heeren,

Gij zult ongetwijfeld vernomen hebben, dat ik het verzoeningsvoorstel afkomstig van eenen priester, vriend des Vredes, en ondersteund en mij aanbevolen door zeer veel Eerw. Heeren Geestelijken met name uit de kantons Maeseyck en Mechelen, seffens heb aangenomen om vredeswille en uit verbied voor de onderteekenaars der verzoekschrifte.

In een rondzendbrief, gedagteekend van 27 April geeft gij te kennen dat gij het voorstel van de hand wijst, alleeneist omdat het in strijd is met de wet wat betreft het getal plaatsvervangers dat het getal der werkelijke kandidaten niet mag overtreffen.

Het zoude jammer zijn dat aan den vurigen wensch der vredelievende kiezers van het arrondissement Tongeren-Maeseyck niet kon voldaan worden om zulk een bijkomende nietigheid, die den kern van het voorstel niet raakt.

Daarom breht ik er prijs aan te verklaren dat ik de hoedanigheid van plaatsvervanger gaarne afsta, zoodat er dan nog maar 5 zijn: het wettig getal.

Uw omzendbrief heeft op menigen den indruk gemaakt als had de ontwerper van het voorstel voor twee namen willen doen kiezen, iets dat volgens de wet ormogelijk is.

Dat is zeker onmogelijk, maar de geachte Voorstellier spreekt daar niet van.

Hij vraagt dat iedere katholieke kiezer door het uitbrengen *eener enkele naamstem* (en geen twee) overeenkomstig de wet, op zo dag, 27 Mei, zoude aanwijzen den kandidaat dien hij het lot fst heeft als Volksvertegenwoordiger. De eenen zullen aan M. Desmaisières, de anderen aan M. Gielen, zog anderen misschien aan mij de voorkeur schenken.

De twee kandidaten welke op die wijze het grootst aantal stemmen zullen verkreegen hebben, zijn gekozen verklaard, terwijl de minst begunstigde kandidaat zijn ontslag geeft ten voordeele van M. Helleputte.

Dit en geen ander voorstel is gedaan.

Ik begrijp niet goed uwe beschuldiging. Hoe kunnen b. v. 2,000 kiezers met eene stem, 22,000 stemmen uitbrengen? En al ware dit mogelijk, waartoe kan het dienen kunstige berekeningen te maken om een onwettig voorstel te wederleggen, dat niemand gedaan heeft?

Mijne vrienden meenen dat het gedane voorstel in mijn nadeel is. Ik wil mij daaromtrent geen oordeel aanmatigen. Het voorstel van den eerw. Geestelijke, vriend des vredes, is rechtvaardig, omdat het de drie kandidaten (met uitzondering van M. Helleputte, die door allen te vurige gekozen verklaard worden), op gelijken voet stelt, tegenover het kiezerskorps; bovendien is het praktisch uitvoerbaar, en het eerbiedigt volkomen niet alleen de letter, maar ook den geest der wet. In trouwe, wat kan men meer verlangen?

Daar de aanbiedingslijsten voor den 15 Mei moeten gereed zijn, heb ik de eer u met mijn voornemen in kennis te stellen, onderwijl het nog tijd is.

Aanvaardt, zeer geachte Heeren, mijne oprechte groetenissen.

Tongeren, 7 Mei 1900.

P. S. Om verdere verwarring te voorkomen schrijf ik hier het voorstel in hetwelk de kansen voor de kandidaten zouden gelijk staan.

Ziehier dan mijn voorstel.

1° M. Helleputte wordt gekozen verklaard door de twee partijen.

2° M. Helleputte komt op de lijst als eerste plaatsvervanger;

3° De heeren Desmaisières, Gielen en Vroonen, staan als werkelijke kandidaten;

4° Die van hun drie de minste stemmen heeft, neemt na de kiezing zijn ontslag om plaats te maken voor M. Helleputte;

5° Die van de gekozene leden het minste stemmen heeft, neemt na de kiezing zijn ontslag om plaats te maken voor M. Helleputte. »

Aan dezen brief heb ik een ontkennend antwoord ontvangen den 15 en 16 Mei, toen het te laat was.

Gij ziet dus aan welke zijde de stijfkoppen zich bevinden, en in deze omstandigheden heb ik recht van mij geene de minste verantwoordelijkheid toe te rekenen in de gevolgen die zouden kunnen spruiten uit eenen broedersstrijd dien ik niet heb veroorzaakt maar op alle wijzen trachte te beletten.

Aanvaard, Heer uitgever, mijne oprechte groetenissen.

EMILE VROONEN.

Tongeren, 17 Mei 1900.

Wat denkt gij ervan, geachte lezer? Dat heet dezelfde ren a niet waar? Voorzeker is het reeds het effect der onalmetbare buis welke het kiezerskorps den 27 Mei aan den dissidenten kandidaat gunnen zal. Nooit hebben wij zoo zinrzalig buiten de kwestie hoorn bemoeien.

Ziehier de kwestie.

Laten wij te werk gaan door eene ondervraging over feiten en artikels zoodals de inblazer o lang schreef. Want al de vraagpunten welke de brief aanraakt worden breedvoerig heden zelf in onze kolommen besproken. Het ware dus overbodig er terug op te komen.

En enkel woordje echter over de overeenkomst aangenomen door mij en door eenen kandidaat der andere lijst en geweigerd door twee anderen.

Laten wij rechtuit spreken: dit voorstel is ons altijd als heel aardig voorgekomen. Wij hebben het — gelijk overigens allmaar — door naamlozen bri f ontvangen. En dat is de enkele reden om dewelke wij er tot heden nog niet van gesproken hebben.

Wij nemen in onze kolommen geene naamloose geschriften op.

Overigens, n t voorstel waarvan spraak, is onuitvoerbaar in de praktijk, omdat het heel en gansch tegenstrijdig met de wet is.

En nu, om te eindigen, nog een klein ondervraginatske over feiten en artikelen.

Het zal niet het laatste zijn, ver van daar.

Wat denkt de dissident over zijne vrienden die heden aanbidden hetgeen hij gisteren verkard tee? Wat denkt hij van diegenen die zich *PER BRIEF* aan liberale burgemeesters wenden, ten einde hunne kandidatuur aan te bevelen en hunnen steun af te smeeken? Wat denkt hij over zijne vrienden wier heldendaden kennis met moeder justicia hebben doen maken?

Wat denkt hij van diegenen die zich tot achter zijne personen verbergen, met het enkel doel hunne zucht naar haat en wederwraak lucht te geven, al moesten het gouvernement en de katholieke meerderheid omver geworpen worden? Welke zijn de onwederleegbare redenen om dewelke het katholieke kiezerskorps, hem, den dissident, zoud u moeten verkiezen boven M. Helleputte, die groote figuur, die roem van het belgische parlement?

Daar, en niet elders, is de knoop der zaak.

Wij zullen overigens de gelegenheid hebben breedvoeriger op dit alles terug te komen.

Officieele akten.

HOOFDBEHEER. — Koninklijk besluit van 14 Mei 1900:

De heer Silvercruys (F.-X.-B.), substituut van den procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik, is benoemd tot bestuurder bij het hoofdbeheer. Hij zal werkzaam zijn bij het algemeen bestuur van strafwetgeving en statistiek.

—o—

RECHTERLIJKE ORDE. — Koninklijk besluit van 14 Mei 1900:

Aan den heer Silvercruys (F.-X.-B.) is, op zijn verzoek, ontslag verleend van zijn ambt van substituut van den procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik;

De heer Meyers (M.-G.-A.), procureur des koninks bij de rechtbank van eersten aanleg te Tongeren, is benoemd tot substituut van den procureur-generaal bij het hof van beroep, zitting houdende te Luik, ter vervanging van den heer Silvercruys;

De heer Claessens (A.-N.-A), rechter in de rechtbank van eersten aanleg zitting houdende te Tongeren, is benoemd tot procureur des koninks bij die rechtbank, ter vervanging van den heer Meyers;

De heer Slegers (M.-M.-L.-J.), advocaat, plaatsvervangend rechter in het vredegerecht van het kanton Tongeren, is benoemd tot rechter bij de rechtbank van eersten aanleg zitting houdende te Tongeren, ter vervanging van den heer Claessens.

Door koninklijk besluit van 16 Mei 1900, is de heer Schaetzen (ridder P.), advocaat en candidaat-notaris, plaatsvervangend rechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Tongeren, benoemd tot vrederechter van het kanton Maeseyck, ter vervanging van den heer Schoofs, ontslagnemer.

Sterfgevallen.

Wij hebben met droefheid het afsterven vernomen van M. GUSTAVE AERTS, Nijverzaar geboren te Fall-Meer en godvruchtig te Tongeren overleden, den 14 Mei 1900, in den ouderdom van negen en vijftig jaren, bediend met de genademiddelen van onze Moeder der Heilige Kerk. De beweende afgestorvene, wiens vroegtijdig overlijden eene schrijnende wond in den rouw dompelt, bezat in eene hooge mate die schoone hoedanigheden die den oprecht christenen, den voorbeeldigen echtgenoot en vader, den trouwen vriend kenmerken.

Lieddatig jegens de armen, met een zulden hart begaafd en steeds geneigen om dienst te bewijzen, genoot M. Aerts de algemeene achting van zijne medeburgers.

Het zieuwe van zijn afsterven heeft den pijnlijksten indruk te Tongeren en omstreken teweeg gebracht.

In het leven heeft hij het goede bijtracht; zijne nagedachtenis zal gezegend blijven.

De plechtige lijkdienst heeft verleden woensdag om 11 ure, in O. L. kerk plaats gehad.

— † —

Wij vernemen het afsterven van Mevrouw Walrave Bastin, geboren CÉLESTINE DECERF, godvruchtig te Verviers overleden den 12 Mei 1900, in den ouderdom van 55 jaren.

De betreurde afgestorvene was de schoonmoeder van M. Armand Neveu, Advokaat en schepen te Tongeren.

De plechtige lijkdienst heeft verleden dinsdag te Verviers plaats gehad.

— † —

Verscheidene der achtbaarste familiën onzer stad, komen in den rouw gedompeld te worden door het afsterven van Mevrouw Jean Frère, geboren OCTAVIE BARTHOLEYNS, godvruchtig te Tongeren overleden den 15 Mei 1900, in den ouderdom van 80 jaren, bediend met de Genademiddelen van onze Moeder de Heilige Kerk.

De geëerbiedigde afgestorvene laat aan de haren het geheugen van eene lange loopbaan, vol verdiensten en goede werken.

In deze pijnlijke omstandigheden, bieden wij, de zoo getroffene familie, de uitdrukking aan onzer gevoelens van innige deelnaming in den wreeden slag die haar komt te treffen.

De plechtige lijkdienst heeft verleden donderdag om 11 ure in O. L. V. kerk plaats gehad.

— † —

Wij vernemen het afsterven van M. ANTONIUS ORY, weduwenaar van Dame ANNA-MARIA JONCEN, lid van de H. Familie, den H. Rozenkrans en den gedurigen eeredienst van den H. Joseph, geboren te Borgloon den 17 Janu